

Dosarul nr. 3ra-1244/22
2-19197712-01-3ra-06122022

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. V. Railean)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

Examinând admisibilitatea recursului depus de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” împotriva Primăriei satului Feștelița și Consiliului local Feștelița, terți Societatea cu Răspundere Limitată „MaCorn-Prim”, Marcu Becciu și Gheorghe Becciu cu privire la obligarea prezentării actelor administrative care au stat la baza acapărării căilor de acces la terenurile agricole ce aparțin Gospodăriei Țărănești „Sofia Țurcan”,

împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 12 decembrie 2019, Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei și Consiliului local Feștelița, terți Societatea cu Răspundere Limitată „MaCorn-Prim”, Marcu Becciu și Gheorghe Becciu, prin care a solicitat obligarea prezentării actelor administrative care au stat la baza acapărării căilor de acces la terenurile agricole ce aparțin Gospodăriei Țărănești „Sofia Țurcan” și obligarea Societății cu Răspundere Limitată „MaCorn-Prim”, Vitalie Bulat și Gheorghe Becciu de a elibera calea de acces la terenurile agricole ale reclamantului.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 31 mai 2010, Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” a procurat teren agricol cu suprafața de 1,00 ha cu nr. cadastral xxxxxxx situat în sat. Feștelița, r-nul Ștefan Vodă, fapt confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 2502.

La 31 martie 2016, Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” a cumpărat teren agricol cu suprafața de 1, 2 ha cu nr. cadastral xxxxxxx, fapt ce se confirmă prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 2560. Părțile contractante ale acestor contracte

de vânzare-cumpărare au fost Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” și Unitatea Administrativ-Teritorială Feștelița, în persoana primarului Nicolae Tudorean, care au fost încheiate în baza Legii privind administrația publică locală, a Legii privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

Din momentul procurării terenurilor agricole, acestea au fost prelucrate de către Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” cu utilajul tehnic necesar prin calea de acces teren proprietate publică, care treceau printre terenurile agricole cu nr. cadastral xxxx.xxxx cu suprafața de 1,1547 ha, xxxxx.xxxx cu suprafața de 1,2125 ha, xxxxx.xxxxx cu suprafața de 1,4905 ha, xxxx.xxx cu suprafața de 1,1997 ha, xxxxx.xxxx cu suprafața de 1,8013 ha, xxxxx.xxxx cu suprafața de 0,63 ha, care aparțin Societății cu Răspundere Limitată ”MaCorn- Prim” și terenurile agricole cu nr. cadastral xxxxxx.xxxx cu suprafața de 0,2 ha și nr. xxxxx.xxxx cu suprafața de 1,2001 ha, care aparțin lui Marcu Becciu.

Potrivit portalului informativ al cadastrului bunurilor imobile, printre bunurile imobile enunțate trece calea de acces, prin intermediul căreia a trecut cu acces spre terenurile sale pentru prelucrare, recoltare și reclamantul, or, la această etapă se atestă că aceste bunuri imobile nu au fost comasate sau format un bun imobil separat, or, terenul de acces cu titlu de teren public ce aparține autorității publice locale Feștelița este identificat în calitate de cale de acces printre aceste terenuri.

Reclamanta a notat că Societatea cu Răspundere Limitată „MaCorn-Prim”, în persoana conducătorului Vitalie Bulat și a lui Marcu Becciu, îi îngrădește calea de acces pentru a prelucra terenurile sale cu nr. cadastrale xxxxx.xxxxx, xxxxx.xxxxx situate în satul Feștelița, r-nul Ștefan Vodă.

Astfel, la 4 noiembrie 2019, s-a adresat cu cerere prealabilă către Primăria satului Feștelița și Consiliul local Feștelița, solicitând prezentarea actelor administrative emise de autoritatea publică locală care au stat la baza permiterii acapărării căilor de acces la terenurile reclamantului de către Societatea cu Răspundere Limitată „MaCorn – Prim” și Gheorghe Becciu și implicarea Primăriei satului Feștelița, Consiliului local Feștelița întru soluționarea problemei privind obligarea Societății cu Răspundere Limitată „MaCorn-Prim” și Gheorghe Becciu de a elibera calea de acces care duce spre terenurile ce-i aparțin cu drept de proprietate și de care s-a folosit de la momentul procurării acestor terenuri.

La 8 noiembrie 2019, Primăria satului Feștelița a expediat răspuns, care în opinia reclamantei este unul evaziv, menționând că sunt și alte căi de acces. La fel nu a fost informată dacă au existat careva acte administrative pe subiectul abordat și dacă sunt posibile și alte căi de acces.

Totodată, a indicat că nu a primit niciun răspuns la somațiile înaintate către Societatea cu Răspundere Limitată „MaCorn – Prim” și Gheorghe Becciu.

Reclamanta a solicitat obligarea Primăriei satului Feștelița și a Consiliului local Feștelița de a prezenta actele administrative care au stat la baza acapărării căilor de acces la terenurile sale agricole și obligarea Societății cu Răspundere Limitată „MaCorn Prim” și a lui Gheorghe Becciu de a elibera calea de acces la terenurile agricole ale reclamantei.

Prin încheierea din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, cerințele reclamantei în partea pretențiilor depuse împotriva Societății cu Răspundere Limitată „MaCorn Prim” și Gheorghe Becciu au fost declarate inadmisibile.

Prin încheierea protocolară din 9 iulie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, s-a atras în proces în calitate de terț Marcu Becciu.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” s-a respins ca neîntemeiată.

La 2 noiembrie 2020, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” a depus apel nemotivat, iar la 17 decembrie 2020, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus motivarea acestuia împotriva hotărârii din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central (vol. I, f. d. 106-108, 128-134).

Prin decizia din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” și s-a menținut hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central (vol. I, f. d. 207, 208-217).

Fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a notat că instanța de fond just a concluzionat că, prin răspunsul nr.133 din 8 noiembrie 2019, a fost examinată cererea depusă de Gospodăria Țărănească ”Sofia Țurcan”, fiind indicate căile de acces spre lotul de teren ce-i aparține, nefiind prezentate careva probe privind acapararea căilor de acces la terenurile agricole ale reclamantei, temei ce ar servi la obligarea Primăriei și Consiliului local Feștelița de a prezenta actele administrative care au stat la baza acapărării căilor de acces. Mai mult ca atât, de către Gospodăria Țărănească ”Sofia Țurcan” nu a fost probat faptul lipsei căilor de acces spre terenurile agricole ce le deține în proprietate.

Respectiv, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat că argumentele expuse de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond, reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată, în corespundere cu art. 130 din Codul de procedură civilă.

La 14 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea actelor judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța ierarhic inferioară, la adoptarea acesteia, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 31 mai 2022, însă date privind notificarea dispozitivului deciziei lipsesc. Decizia motivată a fost notificată Gospodăriei Țărănești „Sofia Țurcan” la data de 14 octombrie 2022, fapt confirmat prin avizul poștal (vol. I, f. d. 200).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan” s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 9 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimațiilor Primăria satului Feștelița, Consiliul local Feștelița, Societatea cu Răspundere Limitată „Macorn-Prim” și Gheorghe Becciu a fost expediată copia recursului depus de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința din 12 decembrie 2022, Primăria satului Feștelița a solicitat declararea recursului depus de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan”, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac, ca inadmisibil.

Până la examinarea admisibilității recursului, intimații Consiliul local Feștelița, Societatea cu Răspundere Limitată „Macorn-Prim” și Gheorghe Becciu nu și-au valorificat drepturile lor procedurale și nu au depus referință.

Examinând temeiurile recursului depus de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține, cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp

oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care, pe cale de consecință, nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material, capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme, care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat în examinarea acțiunilor pentru contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara

inadmisibil recursul depus de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Gospodăria Țărănească „Sofia Țurcan”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu